

Heby kommuns författningssamling

Vård och omsorgsnämnden

ISSN 2000-043X

HebyFS 2019:32
Infördes i
författnings-
samlingen den
19 september
2019

Riktlinje för insatsen boendestöd

Vård och omsorgsnämnden beslutade¹ den 21 augusti 2019 om följande riktlinjer.

¹ Von 2019 § 107. Beslutet ersätter avsnittet om "Boendestöd" i *HebyFS 2018:29 Riktlinje för insatser enligt LSS och SoL som riktar sig till personer med funktionsnedsättning*.

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Syfte.....	3
1.2 Omfattning.....	3
1.3 Barnkonventionen	3
2. Målgrupper	3
2.1 Personer med psykisk/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning	4
2.2 Personer med missbruk eller beroende	4
2.3 Personer som riskerar att bli, eller är, bostadslösa.....	4
2.4 Personer med samsjuklighet	4
3. Utformning och genomförande.....	4
3.1 Avgränsningar.....	5
4. Utredning och beslut.....	5
4.1 Genomförandeplan	6

1. Inledning

Boendestöd är en biståndsbedömd insats som beviljas med stöd av Socialtjänstlagen (SoL 2001:453), 4 kapitlet 1 §. Insatsen ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå och vara utformad så att den stärker den enskildes möjligheter till att leva ett självständigt liv. En helhetsbedömning av den enskildes situation ska alltid göras i varje enskilt fall. Det är den enskildes behov av stöd och hjälp som är ytterst avgörande vid beslut om insats.

Riktlinjerna är ett förtydligande till de lagar och föreskrifter som styr verksamheten och ska vara ett vägledande dokument i handläggningen och utförandet av insatsen. Alla beslut skall prövas mot gällande lagar, förordningar, rättspraxis, förarbeten till lagstiftning och prejudicerande rättsfall.

Riktlinjen ska årligen följas upp utifrån eventuella förändringar i lagstiftning och praxis.

1.1 Syfte

Syftet med riktlinjen är att förtydliga vad insatsen boendestöd är och dess målgrupper för att kunna ge ett stöd till handläggare och utförare av insatsen. Riktlinjen ska även bidra till en likvärdig och rättssäker handläggning och ett likvärdigt utförande av insatsen boendestöd.

1.2 Omfattning

Riktlinjerna ska vara ett vägledande dokument för beslutsfattande och utförande av insatsen boendestöd inom vård och omsorgsnämndens ansvarsområde. Insatsen boendestöd kan beviljas till personer från 18 år som tillhör någon av målgrupperna som anges under "2. Målgrupper" och som inte bor i någon särskild boendeform.

1.3 Barnkonventionen

Principen om barnets bästa är en av barnkonventionens grundpelare och vid alla åtgärder som på ett eller annat sätt rör barn skall barnets bästa särskilt beaktas enligt 1 kap 2 § SoL. Med barn avses varje människa under 18 år. I de fall då man låter andra intressen väga tungt krävs att man kan visa att en sammanvägning av de intressen som är aktuella i det enskilda fallet har gjorts. Man skall därvid kunna visa att barnets bästa beaktats och detta skall redovisas i beslutsprocessen – besluten måste således innefatta ett barnperspektiv. Anmälan görs till berörd verksamhet om man uppmärksammar risk för att barn far illa.

Insatsen boendestöd ska ses som ett indirekt stöd till barn till föräldrar som tillhör någon av målgrupperna. Stödet innefattar inte att ge barnet direkt omvårdnad utan handlar om att ge föräldern/föräldrarna stöd i att utveckla sin föräldraförmåga samt att ge dem stöd i att få en fungerande vardag. Föräldraförmåga innebär bland annat att själv ta ansvar för barnet och se vad barnet behöver.

2. Målgrupper

Målgrupperna för insatsen boendestöd utgörs av personer, som av olika anledningar, upplever väsentliga svårigheter² att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Vad som är ett viktigt livsområde är individuellt och går därmed inte att generalisera. I första hand avses sådana områden där individens grundläggande livssituation påverkas starkt negativt av den enskildes nedsatta förmåga att engagera/aktivera sig inom området. Exempel på viktiga livsområden är de som handlar om en persons basala liv i samhället: boende/hushåll, studier, arbete, sysselsättning, social gemenskap/relationer och fritid.

² Med "väsentliga svårigheter" avses svårigheter som påverkar individens förmåga att genomföra aktiviteter inom ett livsområde som för hen är betydelsefulla. Även om svårigheten/erna kan te sig som relativt lindriga utifrån sett. Dessa svårigheter omöjliggör även för den enskilde att leva ett självständigt liv ute i samhället.

2.1 Personer med psykisk/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Målgruppen utgörs av personer med psykisk funktionsnedsättning med väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden. Svårigheterna ska ha funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid (under minst ett år). Svårigheterna kan bestå av funktionshinder, det vill säga begränsningar som uppstår i relation mellan en person med en funktionsnedsättning och brister i omgivningen, eller vara en effekt av funktionsnedsättningen. Om det finns en osäkerhet kring huruvida den enskilde har en psykisk/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning med väsentliga svårigheter att utföra aktiviteter på viktiga livsområden och/eller huruvida svårigheterna har funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid ska ett intyg från legitimerad personal begäras för att styrka den enskildes tillhörighet till målgruppen.

Boendestödet för denna målgrupp avser främst att stödja och guida den enskilde till att vara delaktig i samhällslivet och leva som andra. Boendestödet ska engagera, motivera och stödja den enskilde i att planera, genomföra och vara delaktig i vardagssysslor.

2.2 Personer med missbruk eller beroende

Målgruppen utgörs av personer som på grund av missbruk och beroende har svårigheter att bibehålla sitt boende och/eller behöver stöd med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden.

Boendestödet för denna målgrupp avser praktiskt och socialt stöd för att stärka den enskildes förmåga att klara av vardagen i bostaden och i samhället. Insatsen ska vara ett stöd för att bidra till ökad bostadstabilitet, exempelvis genom att ge stöd för att förhindra vräkningar och stödja möjligheten till kvarboende. De personer som beviljas träningslägenhet beviljas också boendestöd med syfte att få stöd att klara vardagen i bostaden. Insatsen för denna målgrupp kan också innefatta stöd i form av utandningsprov i kombination med motiverande samtal.

2.3 Personer som riskerar att bli, eller är, bostadslösa

Målgruppen utgörs av personer som riskerar att bli bostadslösa eller faktiskt saknar bostad och som inte har förmåga att på egen hand söka sig en bostad. Socialsekreteraren ansvarar för att utreda den enskildes egna förutsättningar att söka bostad. I de fall utredningen visar att den enskilde helt eller delvis saknar förmåga att initialt söka eller behålla en bostad (om risk för vräkning föreligger) kan boendestöd beviljas under en kortare period som ett motiverande stöd. Insatsen ska vara ett stöd för att bidra till ökad bostadstabilitet, exempelvis genom att ge stöd för att söka boende, förhindra vräkningar och stödja möjligheten till kvarboende. Boendestödet ska för denna målgrupp vara ett stöd i arbetet för egen bostad genom att exempelvis motivera till kontakter med myndigheter, vara med vid möten med mera. Beslut om boendestöd för denna målgrupp ska omprövas efter max 3 månader.

2.4 Personer med samsjuklighet

Målgruppen utgörs av personer som har en samsjuklighetsproblematik. Samsjuklighet innebär att en person har ett psykiskt funktionshinder i kombination med missbruk eller beroende. De personer som tillhör flera av målgrupperna kan behöva olika typer av stöd för att få sina behov tillgodosedda. Insatsen kan därmed behöva vara en kombination av det som framgår ovan, beroende på den enskildes behov.

3. Utformning och genomförande

Boendestöd är ett kvalificerat och flexibelt vardagsstöd som ställer stora krav på flexibilitet hos såväl personal som i verksamhetens organisation. Gemensamt för utformningen av insatsen för samtliga målgrupper är att det alltid är den enskildes behov som styr insatsens utformning, frekvens och varaktighet. Insatsen behöver inte vara begränsad till hemmet utan kan även omfatta vardagliga aktiviteter utanför bostaden, men då endast i

närområdet, som längst sex mil utanför kommungränsen. Boendestöd bör ges av ett fåtal personer för att skapa trygghet och kontinuitet.

Insatsen boendestöd ska alltid vara en stödande insats, vilket innebär att boendestödet ska genomföras tillsammans med den enskilde. Utgångspunkten ska vara ett rehabiliterande förhållningssätt med syfte att den enskilde ska bli mer självständig eller bibehålla sina funktioner. I särskilda fall kan handläggaren bedöma att det föreligger behov av att boendestödet behöver utföra olika praktiska moment när den enskilde inte klarar detta. Boendestödjaren ska, i dessa fall, genom att praktiskt visa hur man tar sig an olika vardagsaktiviteter, visa sig som en förebild som banar väg och ger den enskilde verktyg för att denne på sikt ska klara att utföra sysslorna själv eller med stöd. Hur långvarigt detta, mer vägledande, stöd ska vara bedöms från fall till fall och går inte att generalisera.

Boendestöd utförs vardagar, huvudsakligen dagtid.

Insatsen boendestöd är avgiftsfri.

3.1 Avgränsningar

Boendestödet hanterar inte mediciner. Vid behov av stöd med mediciner hänvisas den enskilde till primärvården eller hemsjukvården.

Boendestödet ska inte heller ansvara för nyckelhantering som tillhör den enskilde eller närstående till denne.

I insatsen ingår inte heller hjälp med att hantera den enskildes ekonomi, men insatsen kan innefatta stöd i form av att generellt strukturera den samma.

4. Utredning och beslut

Utredning och beslut om boendestöd handläggs av biståndshandläggare och socialsekreterare med utgångspunkt i det systematiska arbetssättet IBIC, individens behov i centrum. För att underlätta kartläggningen av den enskildes behov kan handläggaren använda sig av bedömningsinstrumentet BAS (Behov Av Stöd) men också av andra, mer riktade, bedömningsinstrument som ASI (Addiction Severity Index), AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test) och DUDIT (Drug Use Disorders Identification Test).

Beslut om boendestöd ska följas upp var sjätte månad och vid väsentliga förändringar. Utföraren av insatsen har ett ansvar vad gäller att påkalla behov av uppföljning till biståndshandläggare/socialsekreterare, vid förändringar som medför ändrade behov hos den enskilde. Utföraren ska också, vid behov, lämna underlag till handläggaren.

Bistånd i form av boendestöd beviljas, i huvudregel, utifrån fyra nivåer:

Nivå 1	1 – 10 timmar/månad
Nivå 2	11 – 25 timmar/månad
Nivå 3	26 – 40 timmar/månad
Nivå 4	41 – 55 timmar/månad

Boendestöd enligt nivå 1 kan, vid behov, kombineras med insatsen kontaktperson. Boendestöd kan, vid behov, kombineras med hemtjänst inom samtliga nivåer.

Vid behov som överstiger nivå 4 bör annan insats övervägas och diskuteras tillsammans med den enskilde och enhetschef.

Insatsen boendestöd kan beviljas i utredande syfte, ex. vid nya ansökningar där behovet ännu inte är helt klarlagt. Detta innebär att insatsen kan beviljas till en person som med

sannolikhet tillhör någon av målgrupperna men där det finns behov av ytterligare underlag i form av utlåtande från annan profession för vidare ställningstagande. Boendestödet kan i dessa fall fungera som ett stöd för kontakt med läkare om det är ett läkarutlåtande som behövs. Ett beslut om boendestöd i utredande syfte ska enbart omfatta nivå 1 och ska omprövas inom tre månader.

Av beställningen/uppdraget som utformas till utföraren ska det framgå vad det är den enskilde behöver för stöd samt insatsens syfte och mål. Av beslutet ska det framgå vilka behov som stödet ska tillgodose. Detta för att underlätta utförandet, men också uppföljningen, av insatsen.

4.1 Genomförandeplan

Insatsen ska alltid utformas utifrån den enskildes behov och, i så stor omfattning som möjligt, i samråd med den enskilde. Av genomförandeplanen ska den enskildes mål med insatsen framgå. Det ska också framgå hur, när, var och av vem det beviljade stödet ska utföras. Hur timmarna i beslutad nivå fördelas ska planeras tillsammans med brukaren och denna planering ska också framgå av genomförandeplanen. I genomförandeplanen ska det även dokumenteras hur personalen ska agera vid försämring i måendet hos den enskilde, vid aktivt missbruk samt vilket samtycke till samverkan som är godkänt av den enskilde. Om insatsen boendestöd kombineras med annan insats, exempelvis hemtjänst eller kontaktperson, ska det tydligt framgå av genomförandeplanen vem som ska göra vad och hur.

Utföraren ska följa upp och göra avstämningar var tredje månad, eller vid förändring, gällande genomförandeplanen, insatsens omfattning och meddela handläggare om behovet förändras.

Denna riktlinje träder i kraft den 19 september 2019

Annika Krispinsson
Ordförande i vård och omsorgsnämnden

Anne Eriksson
Verksamhetschef IFO och bistånd